

Tokelau ... nơi mọi sự bắt đầu

✧ THẢO NHIÊN

Nếu mọi thứ đi đúng kế hoạch, tháng 9 năm 2012 này, một trong những quốc gia nhỏ nhất thế giới sẽ đạt được mức cắt giảm khí thải mà nhiều cường quốc khác chỉ dám mơ trong vài thập kỷ tới – sản lượng khí thải nhà kính bằng 0!

tàu và điện thoại.

• Nằm trong danh sách các vùng lãnh thổ không hoàn toàn độc lập của Đại Hội đồng Liên Hiệp Quốc, dưới quyền bảo hộ và phụ thuộc tài chính vào ngân sách của New Zealand.

Nhỏ nhất, nghèo nhất và cô lập nhất trên trái đất, đó là đất nước Tokelau! Nói không ngoa, toàn bộ dân số trên đảo có thể ngồi gọn vào 4 máy bay Boeing 747, và lượng khí nhà kính do toàn Tokelau thải ra so với thế giới chỉ như một hạt cát bé bỏng giữa sa mạc. Thế nhưng, những gì người dân nơi đây đang làm thật sự là một cuộc cách mạng trong cuộc chiến chống biến đổi khí hậu!

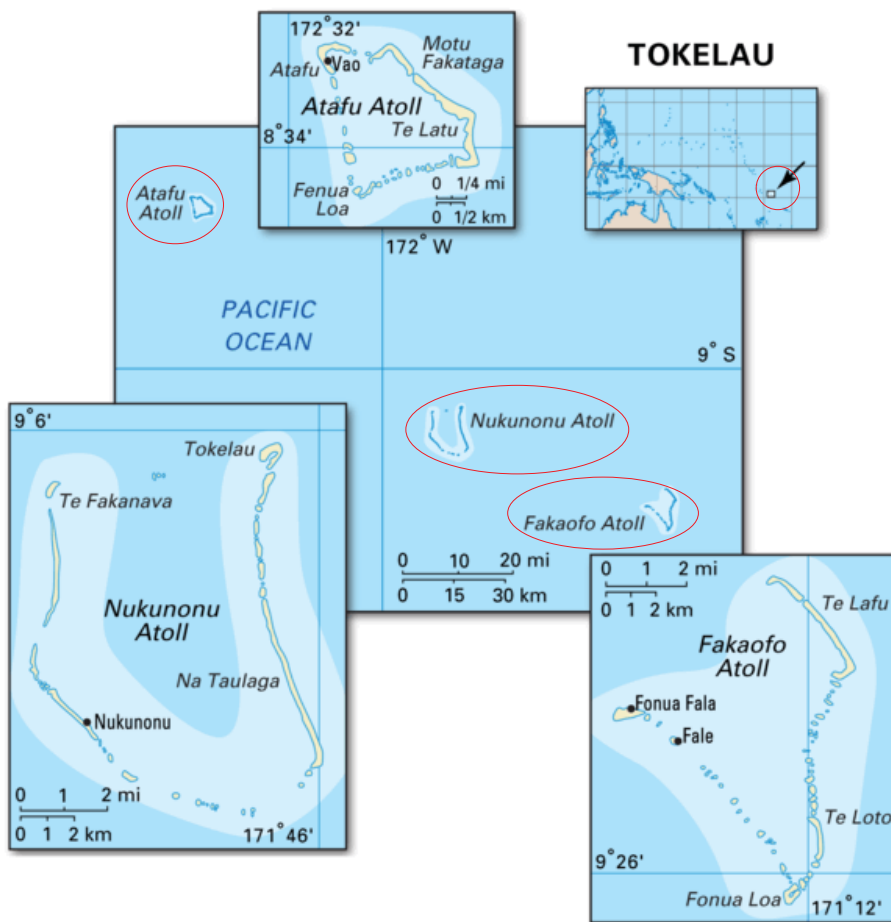
"Tháng chín năm tới, chúng tôi sẽ trở thành quốc gia đầu tiên sử dụng 100% năng lượng tái tạo", ông Foua Toloa – người đứng đầu chính phủ Tokelau khẳng định một cách mạnh mẽ tại hội nghị cấp cao của Liên Hiệp Quốc về biến đổi khí hậu (COP17) năm 2011 diễn ra tại Durban, Nam Phi.

Tại sao Tokelau bé nhỏ lại kiên quyết chọn "con đường" 100% năng lượng tái tạo?

Vi sự sống còn! Với độ cao chỉ vài mét so với mực nước biển, khi băng 2 đầu cực tiếp tục tan do sự nóng lên toàn cầu, Tokelau sẽ trở thành đảo quốc Thái Bình Dương đầu tiên biến mất dưới đại dương.

"Chúng tôi là những người mất mát nhiều hơn bất kỳ quốc gia nào trên thế giới từ việc biến đổi khí hậu và mực nước biển tăng cao. Do đó, trở thành người tiên phong là cách để gọi thông điệp kêu gọi đến toàn thế giới", Foua Toloa phát biểu.

"Nếu nước biển tiếp tục dâng, chúng

Một quần đảo san hô bé nhỏ phía Nam Thái Bình Dương, nằm giữa New Zealand và Hawaii. Gồm 127 đảo san hô lớn nhỏ, trong đó 3 đảo lớn nhất là: Atafu, Nukunonu, Fakaofu.

• Rộng khoảng 12 km² và điểm cao nhất trên đảo chỉ hơn 5 mét so với mực nước biển, với dân số khoảng

1.500 người

• GDP 1,5 triệu USD mỗi năm, xếp cuối cùng trong bảng xếp hạng tổng sản lượng quốc nội của các quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới.

• Có chưa đến 5 chiếc xe hơi trên toàn bộ đảo. Không có sân bay, chỉ liên lạc với thế giới bên ngoài bằng đường

Ông Foua Toloa phát biểu trong cuộc họp báo tại COP17 ở Durban, Nam Phi

tôi sẽ là người những người đầu tiên đi dưới nước” – ông hóm hỉnh. Hiện Tokelau đang phải gánh chịu thời tiết rất khắc nghiệt, các cơn bão, hạn hán, san hô bị tẩy trắng, đất bị úng ngập và nước ngầm nhiễm mặn. Chỉ một vài loại cây sống được trên toàn bộ 12km² đất. Năm 2011, đợt hạn hán kéo dài liên tục 7 tháng, hàng loạt các cơn lốc xoáy cộng với nước ngầm ô nhiễm đã đẩy Tokelau đến con đường phải nhập khẩu nước.

Số phận Tokelau dường như đã được định đoạt!

Không như Tokelau, nhiều hòn đảo khác trên Thái Bình Dương đã có kế hoạch di dời dân chúng, nhưng Tokelau thì không. *“Chúng tôi không có ý định rời đi, đây là vùng đất mà Thượng đế đã ban cho. Chúng tôi có nền văn hóa, bản sắc riêng và những di sản. Chúng tôi muốn bảo tồn Tokelau cho các thế hệ tương lai”*.

Vậy, Tokelau đã làm điều đó như thế nào?

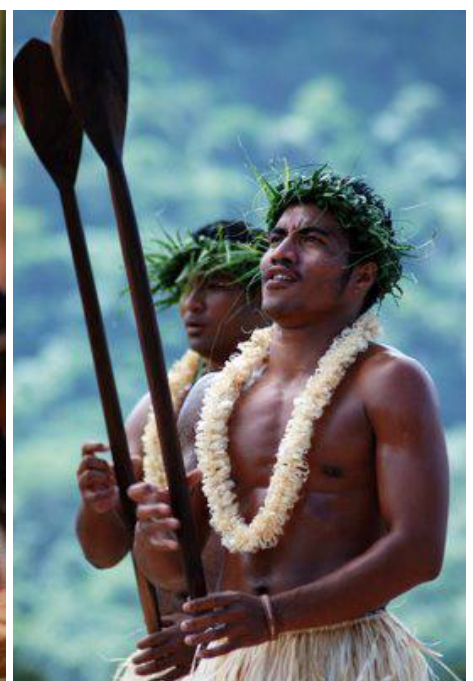
Tất cả những gì họ cần là “cây nhà lá vườn”!

90% năng lượng từ mặt trời, và 10% nhiên liệu sinh học từ dầu dừa – là mục tiêu mà Tokelau nhắm đến. Việc sử dụng một loại dầu sinh học như dầu dừa sẽ làm giảm thiểu tác hại từ sự cố tràn dầu và rò rỉ. Ngoài ra, giảm

sử dụng động cơ diesel đồng nghĩa với giảm tiếng ồn, ô nhiễm không khí, chất thải và chi phí nhập khẩu nhiên liệu hóa thạch.

Năm 2004, định hướng 100% năng lượng tái tạo đã được thông qua trong “Chính sách năng lượng quốc gia và kế hoạch hành động quốc gia” (NEPSAP).

• 2005: được UNDP tài trợ nghiên cứu, kết quả cho thấy năng lượng mặt trời và một phần nhiên liệu sinh học sẽ giúp Tokelau đạt mục tiêu về năng lượng tái tạo.

Tokelau có nền văn hóa, bản sắc riêng và những di sản...

• 2006: máy phát năng lượng mặt trời công suất 10MW được xây dựng và đưa vào thử nghiệm tại đảo Fakaofu.

• 2010: Bộ Ngoại giao và Thương mại New Zealand (MFAT) hỗ trợ Tokelau xây dựng các nhà máy năng lượng mặt trời.

• 2011: dự kiến ngân sách cho dự án là 8,5 triệu USD. New Zealand sẽ tài trợ 7 triệu USD; 1,5 triệu còn lại do Tokelau vận động từ các nguồn khác.

• 2012: toàn bộ năng lượng trên Tokelau sẽ được cung cấp từ mặt trời và dầu dừa. Đạt mục tiêu 100% năng lượng tái tạo.

Cần khoảng 200 m² các tế bào chuyển đổi ánh sáng mặt trời để đáp ứng mục tiêu 90% năng lượng mặt trời, và khoảng 200 trái dừa để sản xuất 10 - 30 lít nhiên liệu sinh học. Đó không phải con số quá khó đối với Tokelau, vì như nhiều hòn đảo tuyệt đẹp khác trên vùng Thái Bình Dương, bãi biển Tokelau tràn ngập dừa và nắng.

Không chỉ chính phủ mà mỗi người dân Tokelau cũng nỗ lực làm mọi cách để bảo tồn vùng đất của mình.

Trường học đưa nội dung giảm tải và chống lãng phí năng lượng vào giảng dạy. Người dân được hỗ trợ thay thế ngay những thiết bị không phù hợp

►► Muôn Màu Cuộc Sống

hoặc hết hạn sử dụng, đặc biệt đối với những thiết bị trữ đông và thắp sáng (là nguồn gây mất mát năng lượng chủ yếu). Với đặc điểm các khu dân cư nhỏ và phân cách, đi bộ hoặc xe đạp là cách di chuyển được ưa chuộng trên đảo.

Trong quá khứ, chất thải vô cơ được chôn lấp hoặc đốt. Độ xốp cao của san hô và cát sẽ khiến chất thải rò rỉ và ô nhiễm nguồn nước ngầm. Nhờ khuyến khích phân loại và tái chế rác, đến nay 35% rác thải của Tokelau đã được tái sử dụng, mục tiêu mong muốn là tái chế 80%. Trong tương lai, dầu bôi trơn thừa, các bình ắc quy không thể tái sử dụng sẽ được trả về đất liền xử lý an toàn. Chất thải hữu cơ động vật cũng bị hạn chế, heo được chăn nuôi tập trung, mèo và gà là những động vật duy nhất có thể lang thang trên bãi biển.

"Chúng tôi không thể ngồi và thương hại bản thân, rằng chúng tôi – nhỏ bé nhất và thấp nhất - sẽ là một trong những quốc gia đầu tiên chìm trong nước biển. Chúng tôi có thể tạo ra sự khác biệt bằng cách bắt tay vào làm điều gì đó để thay đổi!"

Ta thấy gì từ bài học Tokelau?

Có chính sách rõ ràng, đề ra chiến lược phù hợp; cộng đồng cam kết cùng thực hiện; giáo dục nâng cao nhận thức của người dân; lời khuyên từ các chuyên gia để có lựa chọn tốt nhất phù hợp với ngân sách và điều kiện; tìm đến các đối tác hỗ trợ như New Zealand, UNDP, ... Đó là những yếu tố giúp Tokelau "tí hon" tự tin thách thức mọi cường quốc để trở thành người

dẫn đầu trong cuộc chiến chống biến đổi khí hậu.

Cần huy động thêm khoảng 1,5 triệu USD để hoàn tất dự án nhưng trở ngại nhỏ đó dường như không thể ngăn bước Tokelau hoàn thành mục tiêu năm 2012. Đất nước bé nhỏ này đang tha thiết kêu gọi cam kết giảm khí thải từ tất cả các nước tham dự cuộc đàm phán khí hậu tại Durban. Hãy lắng nghe người đại diện Tokelau - Foua Toloa bày tỏ: *"Trái tim tôi trĩu nặng. Biến đổi khí hậu không phân biệt màu da hay chủng tộc. Đó là một thực*

tế đang diễn ra hàng ngày ở đây. Đó là cuộc sống của chúng tôi. Cho dù không nhận được hỗ trợ tích cực nào từ cuộc họp này, Tokelau vẫn sẽ tiếp tục!"

Tokelau đã gửi đi một thông điệp mạnh mẽ, thức tỉnh những ai chỉ biết tham lam hưởng thụ cho riêng mình mà không cần biết đến xã hội và môi trường chung. Hãy chung tay hành động vì môi trường, bởi hậu quả của biến đổi khí hậu chẳng phải đâu xa. Hôm nay là Tokelau, ngày mai có thể là chúng ta! □

Viên kim cương

Một người đàn bà đi máy bay, có một viên kim cương nên không biết làm cách nào qua hải quan được. Chợt thấy một cha cố đang đi ngang, bà bèn nhờ cha cố đem qua cửa hải quan dùm.

Đến chỗ khai báo, nhân viên hải quan hỏi cha: "Cha có gì khai báo không?"

Cha cố tính nói không nhưng chợt nhớ viên kim cương trong túi quần và vì không muốn cãi lời chúa răn là không được nói dối nên cha nói: "Từ thất lũng trở lên không có gì quý giá, nhưng từ thất lũng trở xuống thì có một vật mà mọi quý bà đều thích."

Nhân viên hải quan cười nói: "Cha vui tính quá! Mời cha qua."

Chờ nhật xu

Cô gái quy định với người yêu ám hiệu: "Anh cứ đứng dưới cửa sổ phòng em. Khi nào thấy có thể tiếp anh được, em sẽ ném một đồng xu xuống".

Đúng hẹn, chàng trai đến. Ở lầu hai, cô gái thò đầu ra và anh chàng nghe thấy một tiếng "keng" cạnh chân mình. Đợi mãi không thấy chàng trai lên, cô gái lại thò đầu ra cửa sổ, thấy chàng đang cúi húi tìm kiếm cái gì.

Cô gọi: Lên đi thôi. Anh làm cái gì ở dưới thế?

- Anh tìm nhật đồng xu lúc này.
- Đừng tìm nữa. Đồng xu ấy có buộc dây, em kéo nó lên rồi.
- !!!!!

Còn sợ hơn

Người đàn ông đứng trên tầng thứ 24 của một cao ốc với ý định tự tử.

Bà vợ sợ quá bèn gào to qua loa phòng thanh:

- Minh ơi, mình nghĩ lại đi! Chúng ta còn cả một đoạn đường dài phía trước! Nghe tới bấy nhiêu thôi, người đàn ông kia lập tức nhảy xuống.

(Sưu tầm)